

Bijlage HAVO

2015

tijdvak 2

maatschappijwetenschappen (pilot)

Bronnenboekje

Opgave 1 De nieuwe werkwijze van jeugdgevangenen

tekst 1

Zware jongens, zachte hand

Alle ferme taal van staatssecretaris Teeven van Justitie ten spijt kiezen de jeugdinrichtingen voor 'opvoeden' in plaats van repressie. (...) Het opsluiten zelf is al voldoende straf, is het idee. (...)

Over één ding wil onderzoeker (...) Peer van der Helm duidelijk zijn. De nieuwe werkwijze in de Nederlandse jeugdgevangenen is absoluut niet soft. (...)

Bij binnenkomst vinden de jongeren het 'verschrikkelijk' om hun smartphone in te leveren, vertelt Van der Helm. "Aan het gestructureerde leven in een jeugdgevangenis zijn ze niet gewend: vroeg opstaan, jezelf elke dag wassen, gezamenlijk ontbijten met mes en vork, verplicht naar school en verplicht therapie in de groep."

Groepsleiders geven met hun gedrag het goede voorbeeld en moeten de

jongeren helpen bij het maken van keuzes. "Maar het valt de jongeren zeker niet mee om bijvoorbeeld autoriteit te respecteren, iets waar ze op straat vaak lak aan hadden."

Een jeugdgevangenis is zeker geen hotel, wil Van der Helm (...) beklemtonen. "Het principe van rust, reinheid en regelmaat en daarnaast grenzen stellen zijn er belangrijk. Wie bijvoorbeeld wordt betrapt op soft-drugs, verliest sommige privileges." (...)

Daarmee komt Van der Helm op zijn stokpaardje: jongeren kunnen erop vooruitgaan als het leefklimaat in een inrichting goed is. "Zonder behandeling komen jongeren er criminelere uit dan ze erin komen. Met behandeling wordt een klein positief effect bereikt: 20 procent van de jongeren verlaat het criminele pad." (...)

naar: de Volkskrant van 2 oktober 2013

Opgave 2 De digitale stedeling

tekst 2

De digitale stedeling

(...) Onderzoeker Martijn de Waal: “Natuurlijk ontmoeten we elkaar nog steeds face to face, maar zeker jonge mensen onderhouden doorlopend contact met hun vrienden langs digitale weg.” (...) Met de opkomst van het digitale domein is het leven in de stad (...) totaal veranderd. We hebben altijd een plattegrond op zak en hoeven nooit meer te verdwalen. De stad wordt teruggebracht tot de maat van het scherm. De sociale media ‘helpen’ ons om in de chaos van de stad gelijkgestemden te vinden (...). We verbinden ons met allerlei mensen rond een gedeeld thema, of een gezamenlijk belang, zonder dat we elkaar allemaal persoonlijk kennen – dat komt daarna wel, of ook niet. En we delen van alles: kennis, data, diensten, spullen. We maken samen via een Linked-In-groep of een Facebook-pagina een vuist bij de gemeente tegen iets waar we boos over zijn, of voeren juist actie vóór iets. Onze actieradius wordt door internet enorm vergroot doordat we niet langer afhankelijk zijn van de kring van bekenden. (...)

“Deze media in de stad stellen ons voor de (...) vraag hoe de stad als gemeenschap functioneert”, zegt De Waal. “Software is ook ideologie. (...) De technologie is tot nu toe gericht op jou als individu: jouw interesses, jouw profiel, het vinden van gelijkgestemden.” Dat mooie gladde platte toverdoosje in je broekzak of je handtas biedt toegang tot de wereld

en sluit je tegelijkertijd op in een zogenaamde filter bubble¹). Al die likes (...) leiden jou met soortgelijke anderen naar dezelfde cafés, feesten, winkels. (...) “Hoe zal dat in de toekomst gaan, hoe zal de software worden ontwikkeld? Die kan ervoor zorgen dat we alleen mensen ontmoeten die net zo zijn als wij, of kan juist burgerschap en solidariteit bevorderen. (...)”

In *De stad als interface* betoont Martijn de Waal zich optimistisch over de kans dat het leven als digitale stedeling meer zal zijn dan die warme filter bubble. (...) “Het leven op internet is afstandelijker, minder verplichtend dan wanneer je de hele tijd bij elkaar op de koffie komt. Maar (...) we zijn niet per se eenzamer, en we kunnen sneller samen opkomen voor dingen die we belangrijk vinden. We willen nog altijd deel uitmaken van een gemeenschap en dingen met anderen delen, maar we hebben meer zeggenschap over de groepen waar we onszelf toe rekenen.”

Homeless SMS

De overheid gebruikt nu zelf ook de sociale media om de zwakkeren en geïsoleerden in de samenleving te bereiken – daklozen, bijvoorbeeld. Ze hebben weliswaar geen huis maar ze hebben bijna allemaal een mobiele telefoon met een prepaid simkaart. Na maanden gesprekken met daklozen te hebben gevoerd bedacht de Koreaan Ohyon Kwon,

een ontwerper en sociaal onder-
80 nemer in Korea en Nederland,
Homeless SMS (...). Het is een
systeem voor daklozen en Londense
hulpverleners om onderling contact
te kunnen onderhouden via sms. (...)
85 De ontwerpers zijn ook al in gesprek
met Amsterdam en met de burge-

meester van Seoul. "In Nederland
zijn (...) veel thuislozen, mensen die
eigenlijk wonen in de opvang. (...)
90 Voor hen kan Homeless SMS een
relatie met de hulpverlening bieden,
maar ook een sociaal netwerk helpen
opbouwen." (...)

naar: De Groene Amsterdammer (2013)

noot 1 De filter bubble is het verschijnsel waarbij websites en zoekmachines hun resultaten afstemmen op jouw (eerdere) online zoekgedrag. Ze laten daarbij andere informatie buiten beschouwing. (bron: mediawijsheid.nl)

tekst 3

Idee op website van Verbeterdebuurt

In de omgeving van: s100 Gemeente Amsterdam

Toegevoegd door: Anonieme buurtverbeteraar op 22-11-2009

Beschrijving:

Na 1 uur 's nachts zijn de uitgangen aan de noordkant van het centraal station afgesloten. Als je in Amsterdam Noord woont en dan de pont wilt nemen moet je om het station heen lopen, onder de donkere en onzure spoorbrug door. Een wandeling van een kwartier die bepaald geen veilig gevoel geeft. Het lijkt me een goed idee om een uitgang aan de noordkant open te houden.

Realisatie:

Steun!

50 steunbetuigingen

Draag bij!

8 buurtverbeteraars

Delen!

0 keer gedeeld

Hoe kan ik een melding steunen?

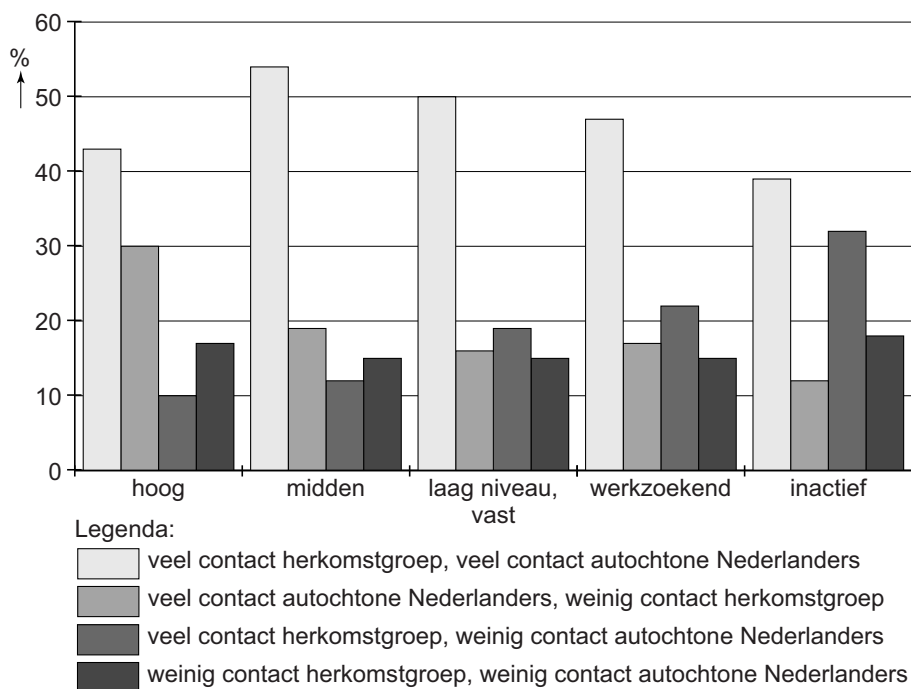
Je kunt de melding steunen door een reactie achter te laten, door aan te geven hoe jij kan bijdragen of door op een melding te stemmen. Door een bestaande melding te steunen wordt de kans dat ermee aan de slag wordt gegaan groter.

naar: www.verbeterdebuurt.nl

Opgave 3 Arbeidsmarktpositie van niet-westerse migranten

figuur 1

Sociale contacten van niet-westerse migranten met autochtone Nederlanders en leden van de herkomstgroep, naar arbeidsmarktpositie, vier migrantengroepen¹⁾ samen (in procenten)



noot 1 vier migrantengroepen: Turks, Marokkaans, Antilliaans, Surinaams

Toelichting op figuur 1

- hoog: hoog beroepsniveau met vaste of tijdelijke baan of als zelfstandige
- midden: middelbaar beroepsniveau met vaste of tijdelijke baan of als zelfstandige
- laag niveau, vast: laag beroepsniveau met vaste baan
- inactief: niet-werkend en niet op zoek naar werk, niet in beroepsbevolking (exclusief studenten en 65-plussers)

naar: Sociaal en Cultureel Planbureau (2014)